

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2013/2176(INI)

27.9.2013

RAPORTI PROJEKT

Euroopa Liidu võimalused aidata kaasa ettevõtetele, äriühingutele ja alustavatele ettevõtjatele uute töökohtade loomiseks soodsa keskkonna kujundamisele
(2013/2176(INI))

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Raportöör: Anthea McIntyre
Arvamuse koostaja (*):
Josefa Andrés Barea

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 50

PR_INI

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	8

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa Liidu võimaluste kohta aidata kaasa ettevõtetele, äriühingutele ja alustavatele ettevõtjatele uute töökohtade loomiseks soodsa keskkonna kujundamisele (2013/2176(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,
 - võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
 - võttes arvesse komisjoni halduskoormust käsitleva sõltumatute sidusrühmade kõrgetasemelise töörühma tööd,
 - võttes arvesse komisjoni aruannet „VKEdel regulatiivse koormuse vähendamine. ELi õigusaktide kohandamine mikroettevõtjate vajadustele” (COM(2011)0803),
 - võttes arvesse komisjoni teatist „ELi õigusloome kvaliteet” (COM(2012)0746),
 - võttes arvesse komisjoni tegevuskava „Ettevõtlus 2020”,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Tegevuskava VKEdel rahastamisvõimaluste parandamiseks” (COM(2011)0870),
 - võttes arvesse hilinenud maksmist käsitlevat direktiivi (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/35/EÜ),
 - võttes arvesse Euroopa metallurgia, masinaehituse ja tehnoloogia põhiste tööstuste tööandjate nõukogu (CEEMET) läbi viidud uuringut „Flexible employment contracts responding to changing market circumstances and meeting employee needs”,¹ muutuvatele turutingimustele ja töötajate vajadustele vastavate paindlike töötingimuste kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A7-0000/2013),
- A. arvestades, et Euroopas võtab ettevõtte asutamine aega 13 päevast (Ühendkuningriik) kuni 40 päevani (Malta)²;
- B. arvestades tõsiasja, et tööturu jäikus mõjutab negatiivselt töökohtade loomist;
- C. arvestades, et ühtne turg võib olla väga tähtis strateegia „Euroopa 2020” tööhõive-

¹<http://www.ceemet.org/en/News/News/CEEMET-Survey-Flexible-employment-contracts-responding-to-changing-market-circumstances-and-meeting-employee-needs.htm>

² <http://data.worldbank.org/indicator/IC.REG.DURS>

eesmärkide saavutamiseks;

- D. arvestades, et VKEd moodustavad ELi majanduse selgroo ja neil on suur töökohtade loomise potentsiaal;
- E. arvestades, et 20,7 miljonit VKEd moodustavad üle 67% erasektori tööhõivest ELis, kusjuures 30% sellest annavad mikroettevõtjad;

Töökohtade loomine

- 1. peab murettegevaks mõnes Euroopa piirkonnas ettevõtte alustamisega seotud kulused, keerukust ja aega; on veendunud, et ELi konkurentsivõime taastamiseks peavad liikmesriigid tegutsema selle protsessi lihtsustamise ja kiirendamise nimel;
- 2. märgib, et üleilmsed suundumused on tekitanud ettevõtjatele konkurentsialaseid pingeid ja ka võimalusi; rõhutab, et liikmesriikidel on vaja luua õige reguleeriv raamistik, et aidata ettevõtjatel luua töökohti;
- 3. on veendunud, et töökohtade loomise jaoks soodsa keskkonna loomiseks peavad liikmesriigid ELi institutsioonide toetusel tegelema järgmiste aspektidega: oskused, ettevõtlus, demograafia, turulepääs, rahastamine ja tööturg;

Oskused

- 4. on veendunud, et ELi iseloomustab tõsine oskuste puudujääk ja oskuste nõudlusele mittevastavus, mis pärssivad majanduskasvu;
- 5. märgib suundumust paremaid oskusi nõudvate töökohtade poole, kusjuures eeldatavasti luuakse või vabaneb 2020. aastaks peaaegu 90% töökohtadest, kus nõutakse keskmist või kõrget kvalifikatsiooni;
- 6. on mures, et Euroopa haridus- ja koolitussüsteemid ei ole kohanenud ettevõtjate oskustealaste vajadustega; märgib murega, et 2015. aastaks tõuseb ELis kvalifitseeritud IKT-töötajate eeldatav puudujääk 384 000–700 000 töötajani ning tulevastel aastatel ei vasta loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna oskused ettevõtjate suurenevatele nõudmistele;

Ettevõtlus

- 7. peab murettegevaks, et viimase kolme aasta jooksul on langenud iseendale tööandjaks olla soovivate ELi kodanike arv 45%-lt 37%-le, sellest pea pooled kardavad pankrotti minekut ja üle 50% ütleb, et raske on hankida asjakohast teavet ettevõtte alustamise kohta;
- 8. tervitab komisjoni ettevõtluse tegevuskava, mis toetab liikmesriikide püüdlusi aidata hästitoimivatel ettevõtetel ellu jääda ja anda ausatele ettevõtjatele teine võimalus;
- 9. tervitab selliseid kavasis nagu Erasmus ja Noored Ettevõtjad, millega aidatakse uutel ettevõtjatel omandada ettevõtte juhtimiseks asjakohaseid oskusi, ning on veendunud, et selliseid programme tuleks veel enam toetada, et aidata suuremal arvul ettevõtjatel edasi areneda ja töökohti luua;

10. on veendunud, et tulevikus on töökohtade loomise aluseks ülikooliprogrammid, nagu Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) rahastatav Birmingham Skills for Enterprise and Employability Network (BSEEN) Ühendkuningriigis, mis suurendavad ettevõtlusalaseid oskusi, pakkudes alustavatele ettevõtjatele juhendamisevõimalusi, intensiivset toetust ja kasvuruumi;

Demograafia

11. on seisukohal, et liikmesriike tuleks julgustada toetama vanemate töötajate tööturule jäämist, toetades tööea pikendamist ning arendades välja paindlikud tööturud ja väärtustades kogemusi;

Turulepääs

12. rõhutab, et ühtse turu pakutavaid võimalusi tuleb ära kasutada, et süstida uut elu Euroopa riikide majandusse, avades piire ja luues uusi ettevõtlusvõimalusi;

Rahastamine

13. usub, et tõeliselt on kasu uutest innovatiivsete mehhanismide ja pangaväliste võimaluste kaudu toimivatest rahastamisvormidest, nagu vastastikused laenud, mikrolaenud ja muud vahendid, millest võivad tulla hädavajalikud investeeringud, et alustavad ettevõtjad saaksid kasvada ja töökohti luua;

14. peab tervitatavaks ideid, millega lihtsustatakse ettevõtjate juurdepääsu ELi toetustele üheainsa portaali kaudu, kus pakutakse teavet struktuurifondide, sealhulgas Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) kohta; usub, et rohkem tuleb teha selleks, et levitada ühtsete kontaktpunktide kaudu teavet olemasolevatele ja potentsiaalsetele ettevõtjatele;

Tööturg

15. on kindlal veendumusel, et ettevõtjad saavad luua töökohti ainult õigetes tingimustes, sealhulgas juurdepääs kvalifitseeritud tööjõule, paindlike lepingutingimuste kasutusvõimalus ja halduskoormuse hoidmine võimalikult madalal tasemel;

16. on veendunud, et liikmesriigid peavad reageerima paremini tööturu vajadustele, eelkõige töökohapõhise õppe ja parktika edendamise kaudu;

VKEed ja mikroettevõtjad

17. leiab, et VKEed kuuluvad kõige uuendusmeelsemate ettevõtjate hulka ELis ja nad on tähtsad tööhõivevõimaluste andjana;
18. toonitab põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele”; tunnistab e-kaubanduse kasulikkust, kuna see pakub VKEdele uusi võimalusi ühtsele turule pääsuks, kulude vähendamiseks ja maailmas konkureerimiseks;
19. märgib, et alustavate ettevõtjate ees seisvad ja suure kasvuga VKEde arengut mõjutavad peamised tõkked on juurdepääs rahastamisele ja rahastamiskulud, koormavad õigusaktid, kaudsed tööjõukulud, juurdepääs eksporditurgudele, keskmised makseperioodid ja oskuste puudujäägid;
20. tervitab nn VKE-testi kasutuselevõttu; arvab, et kehtestada tuleb leevendavad meetmed, nt pikem rakendusaaeg, vähem kontrolli või leebemad nõuded dokumentatsioonile, kuid põhjustamata tööturu lõhestumist;
21. tervitab selliseid algatusi nagu projekt CREATE, milles käsitletakse majanduskasvu ja konkurentsivõimet takistavaid tegureid, millega peavad toime tulema maapiirkondade VKEed;
22. on veendunud, et liikmesriike tuleks ergutada jagama parimaid tavasid bürokraatia vähendamise uuenduslike võimaluste kohta, eriti VKEde ja mikroettevõtjate jaoks;

Parem õigusloome

23. rõhutab, et tarvis on tõhusat reguleerimist, mida tuleb rakendada lihtsal viisil ja mis aitab ettevõtjatel järgida õigusriigi põhimõtet ning saada kasu tööhõive-, tervishoiu- ja ohutusvaldkondade õigusaktidega pakutavatest võimalustest ja kaitsest;
24. kiidab VKEde jaoks koormavate seaduste esikümne läbivaatamist komisjonis; peab vajalikuks, et EL võtaks poliitikakujundamise protsessis arvesse ettevõtjate, eelkõige VKEde ja mikroettevõtjate erivajadusi;
25. pooldab uut tervise ja ohutuse strateegiat; loodab, et täiendava reguleerimise asemel keskendutakse selles lihtsustamisele, ennetamisele ja kehtivate õigusaktide paremale rakendamisele;
26. märgib, et üks vastus konsultatsiooni kümnele peamisele järeldusele on see, et töötaja direktiiv on keerukas ja paindumatu ning paljudel juhtudel tuleb VKEdel seetõttu otsida kulukat õigusabi; kutsub komisjoni üles esitama kiiresti oma üksikasjalikku mõjuhindangut;
27. märgib, et ka ajutiste töötajate direktiivi kohta on leitud, et see takistab ettevõtjate võimet töötada piiriülevalt, sest see tekitab halduskoormust ja ebaproportsionaalseid nõudeid;

Soovitused

28. palub komisjonil ja liikmesriikidel tegutseda kiiresti ja põhjalikult VKEde regulatiivse

koormuse vähendamise nimel, tagades samas, et kõik väljapakutud lahendused oleksid tõendatud;

29. kutsub Euroopa Parlamendi liikmeid üles kasutama täiel määral ära mõjuhinnangute ja Euroopa lisaväärtuse direktoraati, et kontrollida poliitiliste eelnõude ettepanekute kulusid;
30. kutsub komisjoni üles tegelema negatiivse mõjuga, mida õigusaktide kuhjumine avaldab ettevõtjatele, eriti seoses selliste aspektidega nagu teadmatus ja üldine arusaam ELi õigusaktidest, eelkõige tööhõive-, tervise- ja ohutusealaste õigusaktide valdkonnas;
31. kutsub komisjoni üles õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) kontekstis tagama, et kõik õigusaktid toimiksid nii nagu kavatsatud, ning leidma valdkonnad, kus esineb liigset koormust, ebajärjepidevusi või ebatõhusaid meetmeid, eriti tööhõive- ja sotsiaalküsimustes;
32. palub liikmesriikidel toetada ettevõtjana tegutsemist, eriti noorte seas, luues keskkonna, mis aitab ettevõtjatel kasvada ja luua uusi töökohti;
33. palub komisjonil ja kaasseadusandjatel võtta arvesse, millist mõju võivad avaldada isikuandmete kaitse määruse liiga koormavad nõuded töökohti loovatele ettevõtjatele ja eriti VKEdele, sest see võib kahjustada nende võimet säilitada ja luua töökohti;
34. palub komisjonil ja kaasseadusandjatel tagada töötajate lähetamise direktiivi kontekstis, et kõik väljapakutud meetmed oleksid proportsionaalsed, ning piirata nende ettevõtjate koormust, kes püüavad kasutada teenuste osutamise vabadust;
35. kutsub ELi üles tegema koostööd liikmesriikide ja ülikoolidega, et kooskõlastada ja kasutada täiel määral ära ELi rahastamisallikaid, nagu ESF, ERF ja Horisont 2020, eesmärgiga edendada ettevõtluskultuuri, eelkõige noorte seas;
36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Töötus on hetkel suurim ühiskondlik probleem Euroopas. 2013. aasta juulis oli kogu ELi töötuse määr 11% ja mitmes liikmesriigis üle 20%. Strateegias „Euroopa 2020” on sätestatud eesmärk saavutada 2020. aastaks 75% aktiivne tööhõive ning et selle eesmärgi saavutamine oleks reaalselt võimalik, peame keskenduma sellele, kuidas Euroopa saaks luua õige keskkonna töökohtade loomiseks.

Samuti peame meeles pidama üldeesmärki, et töökohti ei loo mitte ELi majanduskasvu kavad, vaid ettevõtjad, eriti VKEd, mikroettevõtjad, ettevõtjad ja uuendajad. VKEd ja mikroettevõtjad annavad praegu ELi erasektoris 90 miljonit töökohta. Selles on suur töökohtade loomise, majanduskasvu ja innovatsiooni potentsiaal. Kuna viimase kümne aasta jooksul on 85% kõigist uutest töökohtadest loonud VKEd, peame tagama, et poliitikakujundamise keskmesse asetataks VKEde vajadused.

ELil ja eriti liikmesriikidel on suur roll ettevõtjate toetamises, suurendades juurdepääsu rahastamisele, ergutades ettevõtlust ja eeskätt otsides uusi viise õige reguleeriva keskkonna loomiseks.

Ettevõtjad on võimelised looma töökohti ja palkama rohkem inimesi ainult siis, kui seda lubab turg, kui nad saavad loota kvalifitseeritud tööjõule, kui tööturud on piisavalt paindlikud, kui tööjõukulud, sh palgad, on kooskõlas tootlikkusega, kui sotsiaalkaitse süsteemid muudavad töötamise atraktiivseks ja kui reguleerimine on proportsionaalne ja põhineb tõenditel.

On suuri lahendamist vajavaid probleeme ja kuigi mõistame, et antud valdkonnas on palju poliitilisi eriarvamusi, püütakse käesolevas raportis käsitleda mitut küsimust, sealhulgas viisi, kuidas EL ja liikmesriigid saaksid parandada juurdepääsu rahastamisele, edendada ettevõtlust ja töötada välja paremat õigusloomet.

Raportis rõhutatakse mitut põhiteemat, esiteks, et ettevõtjatele, eriti VKEdele ja mikroettevõtjatele tuleb anda teadmised ja oskusteave juurdepääsu kohta ELi toetustele, näiteks ühtsete kontaktpunktide ja veebiportaalide kaudu.

Teiseks, arvestades, et viimase kolme aasta jooksul on iseendale tööandjaks olla soovivate ELi kodanike arv langenud 45%-lt 37%-le, on tähtis, et kasvatatakse ettevõtlusvaimu varasest east kuni ülikooliõpingute lõpuni ning et tehtaks kõik võimalik, et hästitoimivad ettevõtted ellu jääksid ja et ausatele ettevõtjatele antaks teine võimalus.

Iseäranis tervitatakse raportis ettevõtjaid abistavaid algatusi, sealhulgas programme CREATE, Erasmus noorettevõtjatele ja ettevõtluse strateegiat aastaks 2020.

Kolmandaks toonitab, et aina suuremate oskustega tööjõust tuleneva kasvava rahvusvahelise konkurentsi tõttu on ELis tõsised oskuste puudujäägid ja oskuste nõudlusele mittevastavus, mis pidurdavad majanduskasvu. On ilmne suundumus paremaid oskusi nõudvate töökohtade poole. Eeldatavalt nõutakse 2020. aastaks loodud või vabanenud töökohtade puhul keskmist või kõrget kvalifikatsiooni.

Veelgi märkimisväärsem on see, et 2015. aastaks tõuseb ELis kvalifitseeritud IKT-töötajate eeldatav puudujääk ligikaudu 384 000–700 000 töötajani. Loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna oskused ei vasta siis enam ettevõtjate suurenevatele nõudmistele.

Selles on kesksel kohal vajadus luua õige reguleeriv keskkond, kaotades ebavajalikud tõkked, mis koormavad ettevõtjaid ebaproportsionaalsete kuludega ja pärsivad nende võimet kasvada, luua töökohti ja konkureerida maailmas.

Raportis tuuakse esile mitut algatust, sealhulgas põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele”, nn VKE-testi, programmi REFIT, komisjonis kõige koormavamate seaduste esikümne valimist (kus leiti, et tööajadirektiiv ja ajutiste töötajate direktiiv on liiga keerulised või neis on liiga palju ebaproportsionaalseid nõudeid VKEdele), mis kõik aitavad tagada, et õigusaktid toimivad nii nagu kavatsatud.

Seadusandjatel on kohustus tagada, et iga nende esitatud eeskiri ja ettepanek soodustab töökohtade loomist ega kehtesta ettevõtjatele ebaproportsionaalset ega läbimõtetamata koormust.